

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2016

aruandeaasta lõpp: 31.12.2016

ärinimi: Frivil Invest OÜ

registrikood: 11509505

tänava/talu nimi, Otimäe

maja ja korteri number:

küla: Padise küla

vald: Padise vald

maakond: Harju maakond

postisihtnumber: 76001

telefon: +372 6782523

e-posti aadress: info@laheotsa.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	4
Konsolideeritud bilanss	4
Konsolideeritud kasumiaruanne	6
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	7
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	13
Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud	13
Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 5 Varud	15
Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 7 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	15
Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud	16
Lisa 9 Materiaalsed põhivarad	17
Lisa 10 Bioloogilised varad	18
Lisa 11 Immateriaalsed põhivarad	19
Lisa 12 Kapitalirent	19
Lisa 13 Kasutusrent	20
Lisa 14 Laenukohustised	21
Lisa 15 Võlad ja ettemaksed	22
Lisa 16 Tingimuslikud kohustised ja varad	22
Lisa 17 Sihtfinantseerimine	22
Lisa 18 Osakapital	23
Lisa 19 Müügitulu	24
Lisa 20 Muud äritulud	24
Lisa 21 Kaubad, toore, materjal ja teenused	24
Lisa 22 Tööjõukulud	25
Lisa 23 Intressikulud	25
Lisa 24 Muud finantstulud ja -kulud	25
Lisa 25 Tulumaks	25
Lisa 26 Seotud osapooled	26
Lisa 27 Konsolideerimata bilanss	27
Lisa 28 Konsolideerimata kasumiaruanne	28
Lisa 29 Konsolideerimata rahavoogude aruanne	29
Lisa 30 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	30
Aruande allkirjad	31
Vandeaudiitori aruanne	32

Tegevusaruanne

Frivil Invest OÜ põhitegevusalaks on juhtimisteenuste osutamine ning investeeringute haldamine ja juhtimine.

Ettevõtte olulisemaks investeeringuks on tütarettevõtte OÜ Laheotsa. OÜ Laheotsale omakorda kuulub 4 tütarettevõtet: Lahepõllu OÜ, OÜ Nissi Põld, põllumajandusühistu Variku Põld ning Piirsalu Põllumajanduse OÜ.

Tütarettevõtted tegelevad enda kasvatatud kartuli ja köögivilja pesemise, töötlemise, pakendamisega. Kontserni põhiklientideks on Eesti suurimad jaeketid, suurtööstused ja HoReCa sektor.

2015 aastal alustati teravilja kasvatusesega.

2016. aasta juunis avati uus teravilja kuivatamis- ning ladustamiskompleks 7000 tonnile viljale.

Juurviljade pakendamise- ja töötlemiskeskus asub Harjumaal Padise vallas Otimäel.

2016. aasta külvide netopind oli ligikaudu 3000 ha.

Kontsern müüb jaekaubanduses oma tooteid brändi „Laheotsa“ all ning tema kaubad kannavad märki „Eestis kasvatatud“, eesmärgiga teadvustada tarbijaid kodumaisest kaubast.

2016. aasta müük toimus 89% ulatuses Eestis ning kontserni netokäive moodustas 4,54 miljonit eurot (2015: 4,01 miljonit eurot).

Netokäive tõusis 2015. aastaga võrreldes 13,2 %.

Puhaskasum moodustas netokäibest 42,05% ehk 1,91 miljonit eurot.

Kontserni tööjõukulud 2016. aastal oli 0,88 miljonit eurot (2015: 0,76 miljonit eurot) ning töötajate arv 2016. aastal keskmiselt 68 inimest.

Investeeringud

2016. aasta investeeringute kogumaht oli 2,4 miljonit eurot.

Emaettevõtte finantssuhtarvud:	2016	2015
Müügitulu	4 542 919	4 013 350
Tulude kasv / kahanemine	13,2 %	5,14%
Puhaskasum	1 910 404	1 477 882
Kasumi kasv/ kahanemine	29,27 %	31,56%
Puhasrentaablus	42,05 %	36,82%
ROA	9,52 %	8,60%
ROE	13,94 %	12,25%

Suhtearvude arvutamisel kasutatud valemid:

- Tulude kasv (%) = (müügitulu 2016 - müügitulu 2015)/müügitulu 2015*100
- Kasumi kasv (%) = (puhaskasum 2016 - puhaskasum 2015)/puhaskasum 2015*100
- Puhasrentaablus (%) = puhaskasum/ müügitulu *100
- ROA (%) = puhaskasum/varad kokku *100
- ROE (%) = puhaskasum/ omakapital kokku *100

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	871 971	860 928	2
Nõuded ja ettemaksed	645 889	1 180 686	4
Varud	834 929	954 508	5
Bioloogilised varad	214 381	98 556	10
Kokku käibevarad	2 567 170	3 094 678	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	2 602	1 734	
Nõuded ja ettemaksed	784 247	365 860	4
Kinnisvarainvesteeringud	1 871 032	982 663	8
Materiaalsed põhivarad	14 657 117	12 630 551	9
Bioloogilised varad	93 000	0	10
Immateriaalsed põhivarad	100 581	113 844	11
Kokku põhivarad	17 508 579	14 094 652	
Kokku varad	20 075 749	17 189 330	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	245 568	215 609	14
Võlad ja ettemaksed	426 634	430 878	15
Sihtfinantseerimine	993 442	362 763	17
Kokku lühiajalised kohustised	1 665 644	1 009 250	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	3 416 494	1 994 857	14
Sihtfinantseerimine	1 287 606	2 119 622	17
Kokku pikaajalised kohustised	4 704 100	4 114 479	
Kokku kohustised	6 369 744	5 123 729	
Omakapital			
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	10 224	10 224	18
Ülekurss	161 057	161 057	
Kohustuslik reservkapital	1 023	1 023	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	11 623 297	10 415 415	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 910 404	1 477 882	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	13 706 005	12 065 601	
Kokku omakapital	13 706 005	12 065 601	

Kokku kohustised ja omakapital	20 075 749	17 189 330	
--------------------------------	------------	------------	--

Konsolideeritud kasumiaruanne

(eurodes)

	2016	2015	Lisa nr
Müügitulu	4 542 919	4 013 350	19
Muud äritulud	1 075 839	905 994	20
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	73 995	5 073	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-2 473 576	-2 001 213	21
Mitmesugused tegevuskulud	-155 936	-100 248	
Tööjõukulud	-875 369	-757 495	22
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-720 572	-549 206	9, 11
Muud ärikulud	-87 114	-15 670	
Ärikasum (kahjum)	1 380 186	1 500 585	
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	626 166	0	7
Intressikulud	-36 214	-33 883	23
Muud finantstulud ja -kulud	7 766	81 180	24
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	1 977 904	1 547 882	
Tulumaks	-67 500	-70 000	25
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 910 404	1 477 882	
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	1 910 404	1 477 882	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2016	2015	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	1 380 186	1 500 585	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	720 572	549 206	9, 11
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	13 835	-19 483	
Muud korrigeerimised	-351 485	-384 551	
Kokku korrigeerimised	382 922	145 172	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	286 999	-339 263	
Varude muutus	65 824	-370 379	
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-431 806	77 833	
Makstud ettevõtte tulumaks	-57 000	-65 816	
Laekumised sihtfinantseerimisest	47 844	0	
Kokku rahavood äritegevusest	1 674 969	948 132	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivarade soetamisel	-1 849 755	-775 951	
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivarade müügist	144 250	29 081	9
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	-890 215	-515 351	
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist	0	545 247	
Netorahavoog tütarettevõtjate ja äritegevuste soetamisel	1 205	0	
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	-37 321	-703 110	
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	1 720	1 359 200	
Antud laenud	-198 119	-718 255	
Antud laenude tagasimaksed	335 547	131 478	
Laekunud intressid	21 391	16 666	
Laekunud dividendid	0	90 400	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-2 471 297	-540 595	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	1 583 219	750 000	
Saadud laenude tagasimaksed	-189 740	-248 654	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-256 302	-73 181	
Makstud intressid	-59 806	-33 143	
Makstud dividendid	-270 000	-200 000	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	807 371	195 022	
Kokku rahavood	11 043	602 559	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	860 928	258 369	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	11 043	602 559	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	871 971	860 928	2

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital				
	Osakapital nimiväärtuses	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2014	10 224	161 057	1 023	10 695 414	10 867 718
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	1 477 882	1 477 882
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-280 000	-280 000
Muud muutused omakapitalis	0	0	0	1	1
31.12.2015	10 224	161 057	1 023	11 893 297	12 065 601
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	1 910 404	1 910 404
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-270 000	-270 000
31.12.2016	10 224	161 057	1 023	13 533 701	13 706 005

Täpsem informatsioon osakapitali kohta on toodud lisas 18.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Frivil Invest OÜ 2016. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga, mis tugine IFRSile. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega, mida omakorda täiendavad raamatupidamise toimikonna juhendid.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevatel arvestuspõhimõtetel.

2016. a konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad Frivil Invest OÜ (emaettevõtte) ning tema tütarettevõtete OÜ Laheotsa, Lahepõllu OÜ, OÜ Nissi Põld, põllumajandusühistu Variku Põld ja Piirsalu Põllumajanduse OÜ (vt. lisa 7) finantsnäitajad.

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideerimise põhimõtted

Elimineeritud on kõik kontsernisisesed nõuded ja kohustused, kontserni ettevõtete vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid. Vähemusomanike osa tütarettevõtete tulemusel ja omakapitalis on konsolideeritud kasumiaruandes näidatud eraldi kirjel ja konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali koosseisus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist.

Finantsvarad

Kontsernil on järgmised finantsvarad: raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, ning lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (s.t päeval, mil Kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks).

Raha

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediiti), kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite ning paigutusi rahaturufondidesse ja muudesse üllikviidsetesse fondidesse, eeldusel, et fond investeerib finantsvaradesse, mis vastavad raha ja raha ekvivalentide mõistele. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestusvaluutadeks on nende ettevõtete äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta. Emaettevõtte ja Eestis registreeritud tütarettevõtete arvestusvaluuta on euro. Konsolideeritud aruanded on koostatud eurodes.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeval ümber arvestusvaluutasse bilansipäeval kehtivate Euroopa keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglases väärtuses, hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa keskpanga valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud keskpanga valuutakursi alusel.

Finantsinvesteeringud

Investeeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse

Aktsiaid ja muid omakapitaliinstrumente, mis ei ole avalikult kaubeldavad ja mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (s.t. soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused).

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Äriühendused

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil). Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused arvele nende õiglasest väärtusest ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena.

Alates omandamise kuupäevast kajastatakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused ning tekkinud positiivne firmaväärtus konsolideeritud bilansis ning osalus omandatud tütarettevõtte tuludes ja kuludes kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes. Negatiivne firmaväärtus kajastatakse koheselt tuluna.

Äriühendused ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimunud äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil, mille kohaselt kajastatakse omandatud osalus teises ettevõttes omandatud netovara bilansilises väärtuses (st. nagu omandatud varad ja kohustused olid kajastatud omandatud ettevõtte bilansis) ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara bilansilise väärtuse vahe kajastatakse omandava ettevõtte omakapitali vähenemise või suurenemisena.

Tütarettevõtete müük

Müüdid tütarettevõtete tulusid ja kulusid kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes kuni müügikuupäevani. Vahet müügihinna ja tütarettevõtte netovara bilansilise väärtuse vahel kontserni bilansis (kaasa arvatud firmaväärtus) müügikuupäeva seisuga kajastatakse kasumi/kahjumina tütarettevõtte müügist. Juhul, kui tütarettevõtte osalisel müügil kaob kontserni kontroll ettevõtte üle, kuid säilib mingi osalus, lõpetatakse alates müügikuupäevast ettevõtte konsolideerimine ning kajastatakse järelejäänud osa kas sidusettevõtteks või finantsinvesteeringuna. Allesjääv investeering võetakse arvele õiglasest väärtusest või allesjääva osa bilansilises väärtuses müügikuupäeva seisuga, kui õiglast väärtust ei ole võimalik leida mõistliku kulu ja pingutusega.

Tehingud vähemusosalusega

Vähemusosalusega tehingute puhul kajastatakse vahe tehingu maksumuse ja vähemusosaluse muutuse vahel omakapitalis.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh. laenukohustused, deposiidid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikaajaliste finantsvarade korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse finantsvara algselt arvele saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, arvestades järgmistel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil.

Varud

Varudes kajastatud valmistoodangu puhul on tegemist põllumajandusliku toodanguga, mida kajastatakse soetusmaksumuses, kuivõrd juhutuse hinnangul ei ole põllumajandustoodangu varudena arvele võtmise hetkel võimalik nende õiglast väärtust usaldusväärselt hinnata.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude kuluks kandmisel lähtutakse kaalutud keskmise meetodist. Varud kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Neto realiseerimisväärtus on toote hinnanguline müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on maha arvatud hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügivalmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Bioloogilised varad

Bioloogiliste varadena on kajastatud taliviljaga seotud kulud ning kuivõrd mahakülvatud taliviljale puudub aktiivne turg ning külvamisest aastavahetuseni ei ole talivilja bioloogilise muundumise mõju maksumusele oluline, siis on bioloogilise vara õiglase väärtuse määramine tehtud soetamismaksumuse alusel.

Bioloogilist vara - veiseid - kajastatakse bilansis, kui vara on ettevõtte poolt kontrollitav; on tõenäoline, et ettevõtte saab vara kasutamisest tulevikus majanduslikku kasu ning vara õiglane väärtus on usaldusväärselt hinnatav.

Piimakarja kajastamine toimub õiglasest väärtusest, mis põhineb turuhinnal, aga kuna piimakarja pidamine on ajutine, siis kajastatakse nendega seotud tulud kuludega saldeerituna "muudes ärituludes".

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid kulutusi.

Kinnisvarainvesteeringud on kajastatud soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale kinnisvarainvesteeringu objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Kui on märke sellest, et varaobjekti eluiga või lõppväärtus on oluliselt muutunud, tehakse muudatused vara amortiseerimises edasiulatuvalt.

Igal bilansipäeval hinnatakse materiaalse ja immateriaalse põhivara ning soetusmaksumuse meetodil kajastatavate kinnisvarainvesteeringute vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või vara kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha genereeriv üksus). Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kahjumi vähendamisena.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse kontserni enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 639 EUR.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et kontsern saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid. Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

- Ehitised ja rajatised 1-5%
- Tootmisseadmed 8-10%
- Muud masinad ja seadmed 10-20%
- Muu inventar ja IT seadmed 20-30%

Piiramata kasutuseaga objekte (maa, püsiva väärtusega kunstiteosed, muuseumieksponaadid ja raamatud) ei amortiseerita.

Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus (miinus müügikulutused) või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele. Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real.

Immateriaalse põhivara amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Kui immateriaalse vara kasuliku eluiga ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, eeldatakse, et kasulik eluiga on 10 aastat.

Kasulike eluigade vahemikud on immateriaalse põhivara gruppidele järgmised:

Firmaväärtus 10 aastat

Rendid

Kapitali- ja kasutusrendid

Kontsern kui rentnik

Kapitalirent võetakse arvele vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks.

Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama.

Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi.

Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid, mida kajastatakse nende õiglasest väärtusest).

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasest väärtusest (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või kontsernil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Sihtfinantseerimine

Põhivara sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud põhivara sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Põhivara sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglasest väärtusest. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes „Muu äritulu“ kirjel.

Tegevuse sihtfinantseerimine, kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglasest väärtusest. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes „Muu äritulu“ kirjel.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule tuleb igal majandusaastal reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 osakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti osakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid osanikele.

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Maksustamine

Ettevõtte tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt.

Alates 1.01.2015 on dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 20/80 väljamakstavalt netosummal. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetele erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse:

- emaettevõtte ja emaettevõtte osanikud;
- juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse liikmete pereliikmed ja nendega seotud ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Sularaha kassas	25 925	1 324
Arvelduskontod	846 046	859 604
Kokku raha	871 971	860 928

Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

		Kokku
	Aktsiad ja osad	
31.12.2014	668 500	668 500
Soetamine	703 110	703 110
Müük müügihinnas või lunastamine	-1 359 200	-1 359 200
Kasum (kahjum) müügist ja ümberhindlusest	-12 410	-12 410
31.12.2015	0	0
31.12.2016	0	0

Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2016	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	376 875	376 875	0		
Ostjatelt laekumata arved	376 875	376 875	0		
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	457	457	0		6
Muud nõuded	995 892	211 645	784 247		
Laenunõuded	795 480	11 233	784 247		
Intressinõuded	11 921	11 921	0		
Viitlaekumised	188 491	188 491	0		
Ettemaksed	56 912	56 912	0		
Tulevaste perioodide kulud	56 912	56 912	0		
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 430 136	645 889	784 247		

	31.12.2015	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	660 410	660 410	0	0	
Ostjatelt laekumata arved	660 410	660 410	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	1 057	1 057	0	0	6
Muud nõuded	869 504	503 644	350 000	15 860	
Laenunõuded	716 093	350 233	350 000	15 860	
Intressinõuded	10 815	10 815	0	0	
Viitlaekumised	142 596	142 596	0	0	
Ettemaksed	15 575	15 575	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	15 575	15 575	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 546 546	1 180 686	350 000	15 860	

Nõuded ostjate vastu sisaldavad nõudeid seotud osapoolte vastu summas 1 953 eurot (31.detsember 2015: 15 215 eurot), vt. lisa 26.

Intressinõuded sisaldavad intressinõudeid seotud osapoolte vastu 6 921 eurot (31.12.2015 10 921 eurot), vt. lisa 26.

Laenunõuded sisaldavad nõudeid seotud osapoolte vastu summas 34 127 eurot (31.12.2015 : 12 521) eurot, vt lisa 26.

Laenunõuete alusvaluutaks on euro, intressimääradeks 0,5% - 3% ja tagasimaksetähtajad kuni 31.12.2019 a.

Viitlaekumiste all summas 188 491 eurot on kajastatud 2016.a eest PRIA-lt laekumata keskkonna otsetoetused.

Lisa 5 Varud

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Tooraine ja materjal	189 000	266 750
Valmistoodang	645 929	687 758
Põllumajanduslik toodang: kartul ja köögivilid	645 929	687 758
Ettemaksed varude eest		
Ettemakstud väetis		
Kokku varud	834 929	954 508

Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2016		31.12.2015	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	20 000	0	9 500
Käibemaks	453	49 390	1 053	32 069
Üksikisiku tulumaks	0	18 358	0	15 602
Erisoodustuse tulumaks		192	0	230
Sotsiaalmaks		33 294	0	31 249
Kohustuslik kogumispension		1 547	0	1 445
Töötuskindlustusmaksed	4	2 218	4	2 062
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	457	124 999	1 057	92 157

Lisa 7 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

(eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2015	31.12.2016
10788035	Lahepõllu OÜ	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10981849	OÜ Nissi Põld	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10383700	PÜ Variku Põld	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10038340	Piirsalu Põllumajanduse OÜ	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100

Omandatud osalused			
Tütarettevõtja nimetus	Omandatud osaluse %	Omandamise kuupäev	Omandatud osaluse soetusmaksumus
Piirsalu Põllumajanduse OÜ	100	02.06.2016	36 452

02.06.2016 ostis OÜ Laheotsa tütarettevõtte Piirsalu Põllumajanduse OÜ, makstes 100%-lise osaluse eest 36 452 eurot. Omandatud netovara õiglane väärtus oli 662 618 eurot; omandamisel tekkis negatiivne firmaväärtus summas -626 166 eurot, mis on kajastatud kasumiaruandes real "Kasum (kahjum) tütarettevõtjalt". Tegemist oli sõltumatute osapoolte vahelise äriühendusega, mida kajastati ostumeetodil.

Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud (eurodes)

Soetusmaksumuse meetod			
			Kokku
	Maa	Ehitised	
31.12.2014			
Soetusmaksumus	430 388	637 685	1 068 073
Akumuleeritud kulum	0	0	0
Jääkmaksumus	430 388	637 685	1 068 073
Ostud ja parendused	543 141	0	543 141
Müügid	-80 366	-546 338	-626 704
Amortisatsioonikulu	0	-1 847	-1 847
31.12.2015			
Soetusmaksumus	893 163	91 347	984 510
Akumuleeritud kulum	0	-1 847	-1 847
Jääkmaksumus	893 163	89 500	982 663
Ostud ja parendused	890 216	0	890 216
Amortisatsioonikulu	0	-1 847	-1 847
31.12.2016			
Soetusmaksumus	1 783 379	91 347	1 874 726
Akumuleeritud kulum	0	-3 694	-3 694
Jääkmaksumus	1 783 379	87 653	1 871 032

	2016	2015
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	45 394	31 822
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	3 157	1 793
Kinnisvarainvesteeringute müük müügihinnas	0	545 247

Lisa 9 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

	Maa	Ehitised	Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Ettemaksed	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	Kokku
31.12.2014								
Soetusmaksumus	2 925 815	8 573 959	3 372 527	3 372 527	307 064	30 020	30 020	15 209 385
Akumuleeritud kulum	0	-830 629	-2 045 043	-2 045 043	-65 196	0	0	-2 940 868
Jääkmaksumus	2 925 815	7 743 330	1 327 484	1 327 484	241 868	30 020	30 020	12 268 517
Ostud ja parendused	152 783	370 063	148 716	148 716	222 870	39 772	39 772	934 204
Amortisatsioonikulu	0	-209 901	-276 638	-276 638	-47 557	0	0	-534 096
Müügid	-8 000	0	-54	-54	0	0	0	-8 054
Ümberklassifitseerimised	0	0	0	0	0	-30 020	-30 020	-30 020
Ümberklassifitseerimine ettemaksetest	0	0	0	0	0	-30 020	-30 020	-30 020
31.12.2015								
Soetusmaksumus	3 070 598	8 944 022	3 521 189	3 521 189	529 934	39 772	39 772	16 105 515
Akumuleeritud kulum	0	-1 040 530	-2 321 681	-2 321 681	-112 753	0	0	-3 474 964
Jääkmaksumus	3 070 598	7 903 492	1 199 508	1 199 508	417 181	39 772	39 772	12 630 551
Ostud ja parendused	271 576	742 257	334 074	334 074	12 082	192 844	192 844	1 552 833
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	271 576	0				0	0	271 576
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		742 257				0	0	742 257
Muud ostud ja parendused			334 074	334 074	12 082	192 844	192 844	539 000
Lisandumised äriühenduste kaudu	34 831	695 245	625 139	625 139	103	0		1 355 318
Amortisatsioonikulu	0	-315 415	-333 763	-333 763	-56 285	0		-705 463
Müügid	-335	0	-162 186	-162 186	0	-13 601	-13 601	-176 122
Ümberklassifitseerimised	26 171	0	0	0	0	-26 171	-26 171	0
Ümberklassifitseerimine ettemaksetest	26 171	0	0	0	0	-26 171	-26 171	0
31.12.2016								
Soetusmaksumus	3 402 841	10 381 524	4 318 216	4 318 216	542 119	192 844	192 844	18 837 544
Akumuleeritud kulum	0	-1 355 945	-2 655 444	-2 655 444	-169 038	0	0	-4 180 427
Jääkmaksumus	3 402 841	9 025 579	1 662 772	1 662 772	373 081	192 844	192 844	14 657 117

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2016	2015
Maa	5 000	28 681
Masinad ja seadmed	139 250	400
Muud masinad ja seadmed	139 250	400
Lõpetamata projektid ja ettemaksed	13 600	0
Lõpetamata projektid	13 600	0
Kokku	157 850	29 081

Lisa 10 Bioloogilised varad

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod

Põhivarad			Kokku
	Loomsed varad	Vili	
31.12.2015	0		0
Müügid	-211 370		-211 370
Lisandumised äriühenduste kaudu	304 370		304 370
31.12.2016	93 000		93 000

Soetusmaksumuse meetod

Käibevarad			Kokku
	Loomsed varad	Vili	
31.12.2014		0	0
Soetused		98 556	98 556
31.12.2015		98 556	98 556
Soetused		214 381	214 381
Müügid		-177 400	-177 400
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine		78 844	78 844
31.12.2016		214 381	214 381

Müüdnud bioloogilised varad põhivarade müügihindades		
	2016	2015
Loomsed varad	173 519	3 033
Kokku	173 519	3 033

Talivili kui bioloogiline vara on ebaküps tootev vara.

Lisa 11 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

		Kokku
	Firmaväärtus	
31.12.2014		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-5 526	-5 526
Jääkmaksumus	127 107	127 107
Amortisatsioonikulu	-13 263	-13 263
31.12.2015		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-18 789	-18 789
Jääkmaksumus	113 844	113 844
Amortisatsioonikulu	-13 263	-13 263
31.12.2016		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-32 052	-32 052
Jääkmaksumus	100 581	100 581

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Firmaväärtuse kasulik eluiga on 10 aastat.

Lisa 12 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Masinad	263 418	54 188	184 828	24 402	1,25-1,59%	euro	15.04.2025	14
Kapitalirendikohustised kokku	263 418	54 188	184 828	24 402				

	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Masinad	270 491	98 846	136 154	35 491	1,25 - 1,59%	euro	15.04.2025	14
Kapitalirendikohustised kokku	270 491	98 846	136 154	35 491				

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2016	31.12.2015
Masinad ja seadmed	440 351	384 259
Kokku	440 351	384 259

Kontsern on võtnud kapitalirendile põllutöömasinaid ja sõiduaautosid.

Lisa 13 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2016	2015
Kasutusrenditulu	45 394	31 822
Rendile või üürile antud varade bilansiline jääkmaksumus		
Kinnisvarainvesteeringud	680 910	489 703
Kokku	680 910	489 703

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2016	2015
Kasutusrendikulu	21 117	32 000

Kontsern on võtnud kasutusrendile põllutöömasina ja kaks sõiduautot.

Kõikide kasutusrendilepingute alusvaluutaks on euro. Lepingud ei sea piiranguid kontserni dividendi- ega finantseerimispoliitikale.

Rendile võetud vara ei ole edasi antud allrendile.

Lisa 14 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Pikaajalised laenud								
Pikaajaline pangalaen	3 396 944	189 680	1 190 091	2 017 173	1,289%+ euribor	euro	26.12.2026	
Laen seotud osapooltelt	1 700	1 700	0	0	3%	euro	31.12.2017	26
Pikaajalised laenud kokku	3 398 644	191 380	1 190 091	2 017 173				
Kapitalirendikohustised kokku	263 418	54 188	184 828	24 402				12
Laenukohustised kokku	3 662 062	245 568	1 374 919	2 041 575				

	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Pikaajalised laenud								
Pikaajaline pangalaen	1 938 275	116 763	607 476	1 214 036	1,289%+ euribor	euro	26.12.2024	
Laen seotud osapooltelt	1 700	0	1 700	0	3%	euro	31.12.2018	26
Pikaajalised laenud kokku	1 939 975	116 763	609 176	1 214 036				
Kapitalirendikohustised kokku	270 491	98 846	136 154	35 491				12
Laenukohustised kokku	2 210 466	215 609	745 330	1 249 527				

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus		
	31.12.2016	31.12.2015
Maa	3 420 378	2 620 378
Masinaid ja seadmeid	958 675	958 675
Kokku	4 379 053	3 579 053

Tagatiseks panditud varade bilansilise maksumusena on kajastatud tagatislepingute väärtused, kuna antud varade bilansilise väärtuse eraldamine põhivarast on keeruline.

Lisa 15 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	201 008	201 008	
Võlad töövõtjatele	59 659	59 659	
Maksuvõlad	124 999	124 999	6
Muud võlad	40 968	40 968	
Intressivõlad	17	17	
Muud viitvõlad	40 951	40 951	
Kokku võlad ja ettemaksed	426 634	426 634	
	31.12.2015	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	291 797	291 797	
Võlad töövõtjatele	46 086	46 086	
Maksuvõlad	92 157	92 157	
Muud võlad	838	838	
Muud viitvõlad	838	838	
Kokku võlad ja ettemaksed	430 878	430 878	

Võlad tarnijatele sisaldavad võlgu seotud osapoolte vastu summas 55 771 (31.12.2015: 50 168) eurot, vt lisa 26.

Lisa 16 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	10 826 961	9 514 638
Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt	2 706 740	2 378 659
Kokku tingimuslikud kohustised	13 533 701	11 893 297

Lisa 17 Sihtfinantseerimine

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2014	Saadud	Tulu	31.12.2015
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks				
Ehitiste rekonstrueerimine	2 866 936	0	-384 551	2 482 385
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	2 866 936	0	-384 551	2 482 385
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Pindalatoetus	0	483 390	-483 390	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	483 390	-483 390	0
Kokku sihtfinantseerimine	2 866 936	483 390	-867 941	2 482 385
	31.12.2015	Saadud	Tulu	31.12.2016
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks				
Ehitiste rekonstrueerimine	2 482 385	150 148	-351 485	2 281 048
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	2 482 385	150 148	-351 485	2 281 048
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Pindalatoetus	0	629 374	-629 374	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	629 374	-629 374	0
Kokku sihtfinantseerimine	2 482 385	779 522	-980 859	2 281 048

Põhivarade soetuseks saadud sihtfinantseerimisel on tingimuslik kohustus kasutada toetusega soetatud põhivara sihtotstarbeliselt viis aastat peale toetuse viimase osa laekumist.

Lisa 18 Osakapital

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Osakapital	10 224	10 224
Osade arv (tk)	4	4

Kontserni emaettevõtte osakapital seisuga 31.12.2016 koosneb 4 osast nimiväärtusega 2556 eurot, kokku 10224 eurot, mille eest on täielikult tasatud.

Lisa 19 Müügitulu

(eurodes)

	2016	2015
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	4 034 894	3 797 263
Müük Euroopa Liidu riikidele, muud	508 025	216 087
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	4 542 919	4 013 350
Kokku müügitulu	4 542 919	4 013 350
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Töötlemata kartuli ja köögivilja müük	1 423 551	1 206 893
Töödeldud kartuli müük	1 604 953	1 360 131
Töödeldud köögivilja müük	1 038 786	880 085
Teraviljamüük	475 629	566 241
Kokku müügitulu	4 542 919	4 013 350

Lisa 20 Muud äritulud

(eurodes)

	2016	2015
Kasum kinnisvarainvesteeringute müügist	0	13 826
Kasum materiaalse põhivarade müügist	20 114	21 027
Tulu sihtfinantseerimisest	980 859	867 941
Muud	74 866	3 200
Kokku muud äritulud	1 075 839	905 994

Lisa 21 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2016	2015
Tooraine ja materjal	815 718	582 296
Energia	397 141	386 501
Elektrienergia	218 792	214 892
Kütus	178 349	171 609
Seemned, väetis, taimekaitsevahendid	940 166	711 980
Muud	320 551	320 436
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	2 473 576	2 001 213

Lisa 22 Tööjõukulud

(eurodes)

	2016	2015
Palgakulu	656 989	564 455
Sotsiaalmaksud	218 380	193 040
Kokku tööjõukulud	875 369	757 495
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	68	64
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	66	62
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	2	2

Lisa 23 Intressikulud

(eurodes)

	2016	2015
Intressikulu laenudelt	32 369	28 371
Intressikulu kapitalirendilt	3 845	5 512
Kokku intressikulud	36 214	33 883

Lisa 24 Muud finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2016	2015
Dividenditulu	0	90 400
Kasum lühiajaliste finantsinvesteeringute müügist ja ümberhindlusest		
Intressitulu hoiustelt	20	8
Intressitulu laenudelt	20 669	13 948
Kasum/kaahjum väärtpaberite müügist	0	-12 410
Swap'i arveldamise kulu	-12 923	-10 766
Kokku muud finantstulud ja -kulud	7 766	81 180

Lisa 25 Tulumaks

(eurodes)

Tulumaksukulu komponendid	2016		2015	
	Maksustatav summa	Tulumaks	Maksustatav summa	Tulumaks
Väljakuulutatud dividendid	270 000	67 500	280 000	70 000
Eesti	270 000	67 500	280 000	70 000
Kokku	270 000	67 500	280 000	70 000

Lisa 26 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2016		31.12.2015	
	Nõuded	Kohustised	Nõuded	Kohustised
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	43 001	57 488	38 657	51 869

2016	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Saadud laenud	Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad						
Maaparandusühistu	27 132	5 525	0	0,5	euro	31.12.2020

2015	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Saadud laenud	Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad						
Maaparandusühistu	80 780	129 674	121 700	0,5	euro	31.12.2020

Ostud ja müügid

	2016		2015	
	Ostud	Müügid	Ostud	Müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	55 148	2 501	84 691	2 208

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2016	2015
Arvestatud tasu	27 200	28 080

Juhatuse liikme lepingu lõpetamine ei too kaasa kohustusi.

Seotud osapoolte vastu olevate nõuete ja kohustuste osas ei ole 2016. nii nagu ka 2015. a moodustatud allahindluseid.

Lisa 27 Konsolideerimata bilanss

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Varad		
Käibevarad		
Raha	40 705	800 115
Nõuded ja ettemaksed	6 377	696 578
Kokku käibevarad	47 082	1 496 693
Põhivarad		
Finantsinvesteeringud	2 365 512	2 365 512
Nõuded ja ettemaksed	670 001	0
Kinnisvarainvesteeringud	310 570	186 701
Kokku põhivarad	3 346 083	2 552 213
Kokku varad	3 393 165	4 048 906
Kohustised ja omakapital		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Võlad ja ettemaksed	14 237	59 574
Kokku lühiajalised kohustised	14 237	59 574
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	240 400	915 400
Sihtfinantseerimine	11 278	11 278
Kokku pikaajalised kohustised	251 678	926 678
Kokku kohustised	265 915	986 252
Omakapital		
Osakapital nimiväärtuses	10 224	10 224
Ülekurss	2 497 472	2 497 472
Kohustuslik reservkapital	1 023	1 023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	283 935	256 763
Aruandeaasta kasum (kahjum)	334 596	297 172
Kokku omakapital	3 127 250	3 062 654
Kokku kohustised ja omakapital	3 393 165	4 048 906

Lisa 28 Konsolideerimata kasumiaruanne

(eurodes)

	2016	2015
Müügitulu	56 460	76 704
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-782	-96
Mitmesugused tegevuskulud	-4 962	-21 104
Tööjõukulud	-1 862	0
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-1 846	-1 847
Muud ärikulud	0	-15 370
Kokku ärikasum (-kahjum)	47 008	38 287
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	270 000	0
Intressikulud	-2 929	-7 013
Muud finantstulud ja -kulud	20 517	85 898
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	334 596	117 172
Tulumaks	0	-20 000
Aruandeaasta kasum (kahjum)	334 596	97 172

Lisa 29 Konsolideerimata rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2016	2015
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	47 008	38 287
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	1 846	1 847
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	0	15 370
Kokku korrigeerimised	1 846	17 217
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-4 800	3 809
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-45 337	-19
Makstud ettevõtte tulumaks	0	-20 000
Kokku rahavood äritegevusest	-1 283	39 294
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	-125 715	0
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist	0	493 074
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	0	-703 110
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	0	1 342 617
Antud laenud	0	-695 000
Antud laenude tagasimaksed	25 000	100 000
Laekunud intressid	20 517	16 658
Laekunud dividendid	270 000	290 000
Kokku rahavood investeerimistegevusest	189 802	844 239
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	175 000	1 297 000
Saadud laenude tagasimaksed	-850 000	-1 181 996
Makstud intressid	-2 929	0
Makstud dividendid	-270 000	-200 000
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-947 929	-84 996
Kokku rahavood	-759 410	798 537
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	800 115	1 578
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-759 410	798 537
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	40 705	800 115

Lisa 30 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2014	10 224	2 497 472	1 023	536 762	3 045 481
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	297 172	297 172
Väljakuulutatud dividendid				-280 000	-280 000
Muud muutused omakapitalis	0	0	0	1	1
31.12.2015	10 224	2 497 472	1 023	553 935	3 062 654
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus					-2 365 412
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					11 368 359
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2015					12 065 601
Aruandeaasta kasum (kahjum)				334 596	334 596
Väljakuulutatud dividendid				-270 000	-270 000
31.12.2016	10 224	2 497 472	1 023	618 531	3 127 250
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus					-2 365 412
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					12 944 167
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2016					13 706 005

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 26.06.2017

Frivil Invest OÜ (registrikood: 11509505) 01.01.2016 - 31.12.2016 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
RISTO VILLERS	Juhatuse liige	26.06.2017

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Frivil Invest OÜ osanikele

Arvamus

Oleme auditeerinud Frivil Invest OÜ ja tema tütarettevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31.12.2016 ning konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2016 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuriid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
 - omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
 - hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
 - teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärselt kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamus. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
 - hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
 - hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta.
- Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

/digitaalselt allkirjastatud/

Katrin Mugra

Vandeauditori number 482

Auditorbüroo Katrin Mugra OÜ

Auditoorettevõtja tegevusloa number 266

Vabaõhumuuseumi tee 4/2-41, Tallinn, Harju maakond, 13522

27.06.2017

Audiitorite digitaalallkirjad

Frivil Invest OÜ (registrikood: 11509505) 01.01.2016 - 31.12.2016 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KATRIN MUGRA	Vandeaudiitor	27.06.2017

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2016
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	11 623 297
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 910 404
Kokku	13 533 701
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	1 910 404
Kokku	1 910 404

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Ärinõustamine jm- juhtimisalane nõustamine	70221	56460	100.00%	Jah

Osanikud

Nimi / ärinimi	Isikukood / registrikood / sünniaeg	Elukoht / Asukoht	Osaluse suurus ja valuuta
Risto Villers	38109070279	Eesti	2556 EUR (Lihtomand)
Väino Villers	35606030234	Eesti	2556 EUR (Lihtomand)
Olari Villers	38308240260		2556 EUR (Lihtomand)
Veiko Villers	38410140210		2556 EUR (Lihtomand)

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6782523
E-posti aadress	info@laheotsa.ee